

Instytucjonalna Polityka Otwartości Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach

§ 1

Mając na celu pełne wykorzystanie możliwości, jakie społeczności naukowej stwarza rozwój technologii cyfrowych, kierując się zasadami transparentności oraz pragnąc zapewnić wszystkim dostęp do wiedzy bez zbędnych ograniczeń, wprowadza się w Uniwersytecie Ekonomicznym w Katowicach Politykę Otwartego Dostępu do publikacji naukowych, zwaną dalej Polityką.

§ 2

1. Pojęcia używane w niniejszej Polityce należy rozumieć zgodnie z definicjami przyjętymi w „Regulaminie zarządzania prawami własności intelektualnej w Uniwersytecie Ekonomicznym w Katowicach” przyjętym Uchwałą Senatu Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach nr 17/2019/2020 z dnia 24 października 2019 roku (zwany dalej „Regulaminem”).
2. Niniejsza Polityka nie narusza obowiązków wynikających z Regulaminu, a w szczególności praw i zobowiązań Twórców do rozpowszechniania utworów naukowych w sposób, który nie doprowadzi do pozbawienia ochrony prawnej rezultatów twórczych (tj. np. możliwości uzyskania patentu na wynalazek opisany w utworze), a także innych zobowiązań wynikających z w szczególności z zawartych przez Uniwersytet umów, których przedmiotem jest finansowanie stworzenia lub publikacji Zasobów, o których mowa w ust. 4 pkt. 1-3).
3. Niniejsza Polityka obowiązuje pracowników Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, a także osoby trzecie, z którymi Uniwersytet zawarł umowę przewidującą zastosowanie Polityki.
4. W niniejszej Polityce przyjmuje się następujące definicje zasobów:
 - 1) „Artykuły naukowe” – publikacje w czasopismach naukowych;
 - 2) „Publikacje”:
 - a) monografie naukowe oraz rozdziały w monografiach naukowych,
 - b) publikacje w recenzowanych materiałach z konferencji;
 - 3) „Dane Badawcze” – dane zebrane lub wytworzone jako materiał do analizy w ramach badań naukowych prowadzonych w Uniwersytecie Ekonomicznym w Katowicach;
 - 4) „Repozytorium” – Śląska Biblioteka Cyfrowa (<https://www.sbc.org.pl/dlibra>);
 - 5) „Repozytorium Danych Badawczych” – System Informacji Naukowej Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach (Omega-Psir) lub inne otwarte repozytorium.
5. Polityka ma w szczególności zastosowanie do publikacji powstałych w wyniku finansowania ze środków publicznych, których afiliacja wskazuje jednoznacznie Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach.

Otwarty dostęp do artykułów naukowych i publikacji

§ 3

1. Autorzy starają się zapewnić otwarty dostęp do utworów naukowych poprzez:
 - 1) publikowanie w recenzowanych czasopismach i wydawnictwach naukowych o otwartym dostępie;
 - 2) zdeponowanie elektronicznej postaci ostatecznej wersji utworów w Repozytorium, ich publiczne udostępnienie w modelu otwartego dostępu, tzn. tak, by każdy mógł mieć do nich dostęp w miejscu i czasie przez siebie wybranym, oraz możliwość korzystania z nich nieodpłatnie i bez ograniczeń technicznych.
2. Artykuły naukowe deponowane są niezwłocznie po opublikowaniu, na zasadach stosowanych przez wydawców czasopism – pierwszeństwo zachowują warunki przyjęte przez poszczególne redakcje (typ licencji CC, zasady otwartego dostępu, dozwolonego użytku lub inne). Pełne teksty czasopism wydawanych w Uniwersytecie Ekonomicznym w Katowicach znajdują się także na ich indywidualnych stronach internetowych w chronologicznym porządku wydań.
3. W przypadku Publikacji publicznego udostępnienia dokonuje się niezwłocznie po wydaniu, jeśli Autorowi przysługują majątkowe prawa autorskie lub gdy zezwala na to polityka wydawcy Publikacji. Zaleca się stosowanie licencji Creative Commons Uznanie autorstwa (CC BY 4.0) lub wersji późniejszej.
4. W przypadku, gdy majątkowe prawa autorskie do Publikacji nie przysługują Autorowi, jest on zobowiązany do uprzedniego uzgodnienia możliwości udostępnienia:
 - 1) z wydawcą Publikacji;
 - 2) z innymi użytkownikami Publikacji (np. organizatorami konferencji naukowych);
 - 3) ze współtwórcami Publikacji (w przypadku utworów współautorskich), jak również z twórcami oryginałów (w przypadku utworów stanowiących opracowanie, np. tłumaczenie już istniejących treści).
5. Zasady dotyczące gromadzenia, analizowania i zapewnienia dostępu do Danych Badawczych, określają odrębne regulacje. W przypadku, gdy obowiązek zapewnienia dostępu do Danych Badawczych wynika z wymogów konkursowych (grantów, projektów naukowych itp.), szczegółowe zasady obowiązujące Autorów określają zapisy tych konkursów.

Otwarty dostęp do Danych Badawczych

§ 4

Osoby, które dysponują Danymi Badawczymi, dokładają wszelkich starań w celu zapewnienia otwartego dostępu do Danych Badawczych wraz z powiązаныmi metadanymi, w szczególności poprzez:

- 1) opracowanie planu zarządzania Danymi Badawczymi określającego zasady zarządzania danymi w trakcie i po zakończeniu badań, precyzującego rodzaje danych zbieranych, przetwarzanych lub wytwarzanych w trakcie badań, określającego stosowane w odniesieniu do danych

metodologie i standardy, a także zasady udostępniania danych i ich długoterminową archiwizację,

- 2) aktualizację planu zarządzania Danymi Badawczymi w trakcie trwania badań, o ile zachodzi taka konieczność,
- 3) zdeponowanie Danych Badawczych w Repozytorium Danych Badawczych,
- 4) jeśli to możliwe, publiczne udostępnienie Danych Badawczych tak by każdy miał do nich dostęp w czasie i miejscu przez siebie wybranym bez ograniczeń prawnych, przy uwzględnieniu przepisów z zakresu ochrony danych osobowych, ochrony informacji niejawnych lub tajemnicy przedsiębiorstwa,
- 5) zapewnienie, aby dane były: identyfikowalne (np. za pomocą standardów takich jak DOI), dostępne, nadające się do przeprowadzenia badań, użyteczne poza pierwotnym celem (dla którego zostały zebrane) oraz interoperacyjne.

Repozytorium

§ 5

1. Zasoby, o których mowa w § 2 ust. 4 pkt 1-2, są deponowane w zasobach Repozytorium i za pośrednictwem redaktora Repozytorium, w ramach posiadanych przez niego praw i uprawnień.
2. Dla pracowników Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach Repozytorium jest zasobem podstawowym. W bazach i serwisach naukowych sugeruje się zamieszczenie hiperłączy (elektronicznych odwołań) prowadzących do zasobów Repozytorium.
3. Repozytorium umożliwia długoterminowe przechowywanie utworów w postaci cyfrowej i ich stałą dostępność. Korzystanie z jego zasobów jest dla użytkowników nieodpłatne.
4. Zasoby, o których mowa w § 2 ust. 4 pkt 3, deponowane są w Repozytorium Danych Badawczych zgodnie z zasadami obowiązującymi dla danego repozytorium.
5. Publikacje procedowane w Wydawnictwie Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach od 2022 roku deponowane są przez redaktora Repozytorium niezwłocznie po opublikowaniu, na licencji CC BY 4.0 lub wersja późniejsza.
6. Monografie naukowe i materiały konferencyjne wydane przez Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w latach ubiegłych będą deponowane w otwartym dostępie na licencji CC BY 4.0 nie wcześniej niż po upływie 24 miesięcy od daty opublikowania, na podstawie propozycji Wydawnictwa UE lub sugestii Autorów i uzyskania zgody Prorektora właściwego ds. Nauki na publiczne udostępnienie.

Koordinator do spraw Otwartego Dostępu

§ 6

1. W związku ze zobowiązaniami wynikającymi z przyjęcia niniejszej Polityki Rektor Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach powołuje Koordynatora do spraw Otwartego Dostępu.
2. Do zadań Koordynatora ds. Otwartego Dostępu należy m.in.:

- 1) informowanie o Polityce Otwartości Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach;
 - 2) promowanie korzyści otwartości w nauce;
 - 3) koordynacja prac związanych z tworzeniem i rozwojem infrastruktury Otwartego Dostępu;
 - 4) doradztwo w zakresie najlepszych praktyk zgodnych z Polityką;
 - 5) monitorowanie realizacji Polityki oraz raportowanie wyników.
3. Koordynator ds. Otwartego Dostępu przedstawia Rektorowi Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach raport na temat realizacji Polityki za poprzedni rok, do końca pierwszego kwartału następnego roku. Po zaopiniowaniu, raport jest publikowany na stronie internetowej Uniwersytetu.